

9.11.2023

VN/16960/2021
STM078:00/2021**2023/6 TYÖTURVALLISUUSSÄÄNNÖKSIÄ VALMISTELEVAN NEUVOTTELUKUNNAN PÖYTÄKIRJA
9.11.2023**

Aika 9.11.2023 klo 13.00-14.45

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat:

Antti Janas	STM, puheenjohtaja
Hanna-Mari Pekuri	STM, varapuheenjohtaja
Jussi Hyrkäs	Työsuojelun aluehallinto, varajäsen
Erkki Auvinen	STTK, jäsen
Juha Ala-Hiiri	TKL, jäsen
Timo Koskinen	SAK, jäsen
Marjaana Waldén	KT, varajäsen
Päivi Lanttola	VTML, jäsen
Albert Mäkelä	SY, jäsen
Pia Perttula	TTL, jäsen
Anne Salomaa	EK, jäsen
Vesa Pekkola	STM, jäsen
Aino-Maija Alstela	STM, asiantuntija (asiakohta 3)
Tanja Ylitöyrä	STM, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Merenkulun terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän lainsäädännön ja valvonnan mahdolliset uudelleenjärjestelyt

Alstela kertoi, että STM:n merenkulkuun liittyvän lainsäädännön siirtämistä LVM:n alaisuuteen selvitetään. Siirron kohteena olisi STM:n aluksia koskeva lainsäädäntö mukaan lukien kalastusalukset sekä merimieslääkäreitä ja laiva-apteekkia koskeva sääntely. Ajatus lainsäädännön siirtämisestä on syntynyt jo useita vuosia sitten, koska alan lainsäädäntö on hajautunut ja STM:ssä on rajallinen substanssiosaaminen merenkulkuasioissa. Viime talvena Traficom esitti, että eräitä säädöksiä voitaisiin muuttaa ja säädökset siirtää LVM:n ja Traficomien vastuulle. Samassa yhteydessä voitaisiin siirtää kaikki muukin merenkulkuun liittyvä sääntely LVM:n alaisuuteen, tämä koskisi aluksen asumisympäristöä ja ruokahuoltoa. Samalla merityösertifikaatin vaatima valvonta voitaisiin siirtää Traficomien tehtäväksi. Pyrkimyksenä on siis keskittää merenkulkuun liittyvä valvonta yhteen ministeriöön ja viranomaiseen. Työsuojeluviranomaisen valvottavaksi jäisi edelleen TEM:n alainen työaikalainsäädäntö ja muu työaikalainsäädäntö, joten ehdotettu muutos olisi varsin pieni. Esitystä on käsitelty osaston johtoryhmässä ja asiasta on alustavasti keskusteltu LVM:n kanssa. Asia etenee lähiviikkoina yksityiskohtaisempien keskustelujen myötä. Esitystä tullaan myös käsittelemään työsuojeluvastuualueiden kanssa yksityiskohtaisesti. Puheenjohtaja täydensi, että TTN:ssä ei yleensä olla

käsitelty merenkulun asioita, vaan niitä käsitellään merimiesasiain neuvottelukunnassa (MAN). Jos ehdotetussa asiassa edetään, sitä käsitellään tarkemmin MAN:ssa.

Hyrkäs kertoi, että asia ei ollut työsuojeluvastuualueilla tiedossa ja ne eivät tällaisena kannata uudistusta. ILO:n merityöyleissopimuksen (MLC) valvonnassa on kyse työsuojeluviranomaisen keskeiseen kenttään kohdistuvasta valvonnasta. Valvonnan siirto heikentäisi merityöyleissopimuksen valvontaa. Käytännössä koko Suomen ulkomainen kauppalaivasto tulee tarkastaa viiden vuoden periodilla kolme kertaa, tarkastettavia laivoja on 111. Lisäksi tarkastetaan pienempiä aluksia. Avi hoitaa tarkastukset maksutta virka-aikana alusten aikataulujen mukaisesti muun työsuojeluvastuun yhteydessä. Ehdotus lisäisi tarkastusten määrää aluksilla. Työsuojeluviranomainen pitää huonona, että tarkentava lainsäädäntö jäisi pois. Suomen alukset ovat saaneet vain muutamia huomautuksia. Puheenjohtajan kysyttyä asiasta Hyrkäs tarkensi, että työsuojeluvastuualueet vastustavat nimenomaan valvonnan siirtoa avilta Traficomille, mutta ei sitä, siirretäänkö lainsäädäntö pois STM:n vastuulta.

Keskusteltiin esityksen yllättävyydestä, MAN:n kokoonpanosta ja siitä, miten asiaan voi ottaa kantaa. Työmarkkinaosapuolten on mahdollista lähettää kirjallisia kommentteja, ja avien kanssa asiasta keskustellaan ministeriökokouksessa 7.12. Asian käsittely on vielä hyvin alkuvaiheessa, eikä mitään päätöksiä olla tehty.

4. Jaostojen toimikauden jatkaminen

Puheenjohtaja kertoi, että rakennusjaoston toimikautta esitetään jatkettavaksi 31.12.2024 saakka ja kuormitusjaoston toimikautta 30.6.2024 saakka. Molempien jaostojen työ on kesken. Rakennusjaoston työ on laajentunut alun perin ajatellusta, ja rakennustyön turvallisuutta koskeva asetus on tarkoitus uudistaa nykyisten lainsäädäntöohjeiden edellyttämällä tavalla. Asetukseen sisältyy tällä hetkellä sääntelyä seikoista, joista säädetään toisaalla (erityisesti käyttöasetuksessa). Tämä johtuu siitä, että on ollut toiveena, että kaikki rakentamista koskevat säännökset olisi koottu yhteen. Nykyisten lainsäädäntöohjeiden mukaan päällekkäisiä säännöksiä ei tule olla eikä tästä voida alan toimijoiden toiveesta poiketa. Lisäksi ongelmana ovat rakennustyön määritelmä ja rakentamista koskevan asetuksen soveltamisala; samat vaatimukset eivät kaikilta osin sovellu sekä perinteiseen talonrakentamiseen että maa- ja vesirakentamiseen. Kuormitusjaoston työ on pitimmällä. Jaostossa on tarkasteltu, millaisia lainsäädäntömuutoksia olisi mahdollista tehdä. Työ on kesken ja selvitettävistä asioista on edelleen, minkä vuoksi jaoston työ venyy suunnitellusta. Lisäksi on ratkaisematta, missä ja miten laaditaan kuormituksen hallintaan liittyvää ohjeistusta. Puheenjohtaja kertoi myös, että asbestidirektiivi on EU:ssa hyväksyntää vaille valmis. TTN:ssä on tarkoitus harkita, miten asbestidirektiivin toimeenpano hoidetaan. Se voisi olla mahdollista tehdä rakennusjaostossa tai omassa jaostossaan.

Keskusteltiin vilkkaasti erityisesti kuormitusjaoston toiminnasta ja sen toimikauden jatkamisesta. Keskustelu jaostossa on ollut polarisoitunutta. Työnantajapuolen edustajat eivät nähneet tarpeellisuutta jatkaa jaoston toimikautta, koska he eivät uskoneet lisäajan auttavan yhteisen näkemyksen löytämisessä. Heidän mielestään jaostossa on keskitytty väärin asioihin, kuten pyrkimykseen valmistella uusia säännöksiä sen sijaan, että olisi keskitytty ohjeiden ja oppaiden päivittämiseen ja kehittämistarpeiden selvittämiseen. Työntekijäpuoli kannatti jaoston toimikauden jatkamista katsoen, että työ on kesken ja se on syytä saattaa loppuun. TTL oli valmis jatkamaan työtä jaostossa, jos toimikautta jatketaan.

Puheenjohtaja totesi, että rakennusjaoston jatkamista kannatettiin ja sen toimikautta jatketaan esitetyn mukaisesti 31.12.2024 saakka. Kuormitusjaoston osalta keskustellaan jatkosta jaoston seuraavassa kokouksessa. TTN:n joulukuun kokouksessa palataan toimikauden jatkamiseen. Puheenjohtaja muistutti vielä, että kyseessä on valmistelujaosto, se ei vielä päätä mitään.

5. Terveet tilat -ohjelman tilannekatsaus

Pekkola kertoi Terveet tilat -ohjelman puitteissa tehdystä työstä. Ohjelma on nyt puolivälissä. Jokaisella hallituskaudella tarvitaan päätös ohjelman jatkamisesta, ja nykyinen hallitus on päättänyt jatkaa sitä. Rahoitusta on kuitenkin leikattu runsaasti, määrärahaa on nyt 500 000 €. Ohjelma on ollut valtioneuvoston kanslian koordinoima, mutta vuodenvaihteen jälkeen sitä koordinoi ympäristöministeriö. Tämä muutos ei näy ulospäin.

Hallitusohjelmassa on muutamia sellaisia sisäilmaan liittyviä kirjauksia, joita voidaan tässä ohjelmassa edistää. Näihin kuuluvat ainakin turvallisen työympäristön varmistaminen myös sisäilman osalta, sisäilmasta sairastuneista henkilöistä huolehtiminen sekä erityisesti sisäilmaongelmien ehkäisy ja korjaaminen.

Terveet tilat -ohjelmassa on toteutettu lukuisia hankkeita. Terveet tilat -toimintamallissa on selvitetty hyviä toimintamalleja ja käytäntöjä sekä koottu ohjeistusta. Malliin liittyy arviointityökalu, jolla kunnat voivat arvioida omaa toimintaansa ja todeta, ovatko asiat kunnossa. Lisäksi on laadittu rakentamisen ohjeistuksia. Ilmanvaihtoa koskien on laadittu "katsastusopas" ja katsastajia on koulutettu. Ilmanvaihdon toimivuus on tärkeää rakennusten toimivuudelle, ja toivotaan, että säännöllinen ilmanvaihdon katsastaminen yleistyisi. Myös useita muita oppaita on laadittu, ja useita uusia oppaita on lähiaikoina tulossa. Oppilaitoksista on oma internetsivusto käsitellen eri aikakausien rakennuksia ja niiden ominaispiirteitä sisäilman kannalta. Suomen koulujen kuntoa on selvitetty hankkeessa, samoin ilmanvaihtojärjestelmien toimivuutta helteillä sekä ilmanvaihdon roolia aerosolivälitteisten tartuntatautien yhteydessä. Hyvinvointialueiden kanssa on aloitettu yhteistyö, tavoitteena on yhtenäiset käytännöt. Edellä kerrotun lisäksi ohjelmassa on lukuisia muitakin hankkeita.

Pekkola kertoi myös, että tällä hallituskaudella alkaa terveydensuojelulain kokonaisuudistus, jossa käydään läpi myös terveydensuojelulain nojalla annetut asetukset. Tavoitteena on järkipäristää lainsäädäntöä sekä pohtia lain valvontaa ja rakennetta. Valmistelu on tarkoitus saada kunnolla käyntiin ensi vuoden alussa ja uudistuksen on määrä olla valmis vuoden 2027 alussa. Uudistusta varten perustetaan ohjausryhmä ja paljon erilaisia työryhmiä. Valmistelussa aiotaan edetä avoimella ja keskustelevalle tyylillä. Keskusteltiin uudistuksesta ja esitettiin kysymyksiä Pekkolalle myös Terveet tilat -ohjelmasta.

6. Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi, että työsuojeludirektiivien täytäntöönpanokertomuksen valmistelu on käynnissä. Kertomus lähetetään parteille tutustuttavaksi ja lausuttavaksi marraskuun lopussa, ja sitä käsitellään TTN:ssä joulukuussa. Kertomus annetaan EU:lle vuoden loppuun mennessä. Asiaa ei käsitellä työsuojeluneuvottelukunnassa. Sovittiin, että edellinen kertomus laitetaan työmarkkinaosapuolille tiedoksi.

Tämä kokous on Auvisen viimeinen TTN:ssä hänen ollessaan jäämässä eläkkeelle. Puheenjohtaja kiitti Auvista hänen pitkäaikaisesta jäsenyydestään ja hyvästä yhteistyöstä ja toivotti hyviä eläkepäiviä. Auvinen kertoi työskennelleensä runsaat 40 vuotta työelämän kehittämiseksi ja kiitti kaikkia yhteistyöstä.

Puheenjohtaja kysyi työmarkkinakeskusjärjestöjen edustajilta, solmittiinko etätyösopimukseen liittyvä ns. parttisopimus. Salomaa kertoi, että parttisopimuksen takaraja on huomenna ja että tilanne näyttää haastavalta. Mäkelä vahvisti Salomaan kertoman.

Sovittiin kevätkauden ensimmäisen kokouksen ajankohdaksi ke 7.2. klo 10-12.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.45.

Antti Janas

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri